

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

Handreiking voor plaatselijke kerken

Knooppunt Kerken en Armoede

GEMEENTERAADS- VERKIEZINGEN

Op 21 maart 2018 vinden verkiezingen plaats voor de gemeenteraden. De periode rond deze verkiezingen is bij uitstek geschikt om bij politiek en publiek aan de bel te trekken over de armoede waarin nog steeds veel mensen in Nederland verkeren. Steeds meer beleid op de terreinen van zorg, armoede en schulden wordt door gemeenten bepaald en uitgevoerd. Armoedebestrijding is nog steeds voor veel verbetering vatbaar en diaconale organisaties hebben daar meer over te melden dan ze zelf vaak denken. In dit document reiken we mogelijkheden aan om vanuit de kerken armoede op de verkiezingsagenda te zetten.

Inleiding

Vrijwel alle kerkelijke gemeenten zetten zich in hun diaconale werk in voor mensen die in armoedesituaties zijn terechtgekomen. Het gaat dan om financiële hulp, persoonlijke betrokkenheid, meehelpen om de goede hulp te vinden, etc. Dat is nuttig en nodig. Maar die hulp alleen is niet genoeg. Als mensen in armoede niet rechtvaardig behandeld worden of door de regelgeving of de uitvoering in de problemen komen, dan is het belangrijk om hier tegen in het geweer te komen. Juist door de hulp die kerken geven, weten we wat er speelt en heeft de kerk recht van spreken. Politiek bedrijven is geen doel van de kerk, maar opkomen voor mensen in nood past wel bij het diaconale werk.

Politieke beïnvloeding is een kwestie van een relatie opbouwen, zichtbaar zijn en bekend staan als een betrouwbare partner die weet waar het over gaat. De gemeenteraadsverkiezingen vormen een goed moment om die relatie op te bouwen of te verdiepen. Lobby werkt beter vanuit een opbouwende dan vanuit een aanvallende houding. Vaak hebben lokale politici wel degelijk oog en oor voor de noden van burgers en hebben zij graag contact met maatschappelijke organisaties en kerken om signalen te ontvangen van wat er speelt.

Doelen van activiteiten rond de gemeenteraadsverkiezingen:

1. Je bouwt contacten op met politici, wat je helpt om contact op te kunnen nemen in de komende jaren.
2. Je zet jezelf binnen en buiten de kerk op de kaart en maakt daarmee bekend dat vanuit de kerken actief ingezet wordt op armoedebestrijding.
3. Je kunt specifieke onderwerpen rond armoede voor het voetlicht brengen en zo lobbyen voor een beter beleid voor mensen in armoedesituaties.

In dit document reiken we een aantal mogelijkheden aan voor activiteiten die je kunt ontplooiën om armoede op de agenda van de gemeenteraadsverkiezingen te zetten. We geven ook suggesties voor de onderwerpen waarvoor je aandacht kunt vragen. En we sluiten af met een paar extra tips.

Het is waarschijnlijk niet haalbaar om alles te doen. Dat hoeft ook niet. Kies één of meer activiteiten die haalbaar zijn en aansluiten bij de eigen kennis en ervaring. En zoek samenwerking met andere kerkelijke en niet-kerkelijke organisaties.

Gemeenteraadsverkiezingen 2014

Wat kun je doen?

Welke activiteiten zou je kunnen ontplooiën rond de verkiezingen om armoede onder de aandacht te brengen bij publiek en politiek en verbeteringen te bewerkstelligen?

Nu de partijprogramma's zijn vastgesteld, zijn er nog twee fasen waarin invloed mogelijk is: de campagnetijd en de periode na de verkiezingen.

Campagnetijd

In de campagnetijd zijn de politieke partijen en de kandidaat-raadsleden zichtbaar en aanspreekbaar. Zij hebben er belang bij dat de standpunten van de partij bekend worden gemaakt en willen extra zichtbaar maken dat zij naar de burgers luisteren. Daarmee leent deze tijd zich er extra voor om de contacten met de politiek aan te halen.

Bedenk dat het hoogtepunt van de campagnetijd weliswaar in maart zal liggen, maar dat de voorbereiding van activiteiten tijd kost en al eerder moet plaatsvinden.

1. Eigen activiteiten

Informeel kennismakingsgesprekken met één of meer kandidaat-gemeenteraadsleden in de aanloop naar de verkiezingen kunnen goed werken. Een rondetafelgesprek met kandidaten over een paar prangende thema's is een andere methode. Je kunt (aspirant) gemeenteraadsleden ook uitnodigen voor een werkbezoek aan b.v. het inloophuis of een andere diaconale activiteit. Een debatavond organiseren, met een meer openbaar karakter, is ook een optie. Laat als het even kan ook vragen stellen door mensen die de problemen aan den lijve ondervinden.

2. Activiteiten van anderen benutten

Als je een debat niet zelf kunt organiseren, kun je helpen dit mogelijk te maken met geld, ruimte of een inhoudelijke bijdrage. Hier kun je vragen stellen over het gemeentelijk beleid. Het bezoeken van campagnebijeenkomsten van politieke partijen biedt altijd een goede gelegenheid om wensen en pijnpunten rond armoede onder de aandacht te brengen.

3. Programma's onder de loep nemen

Je kunt - samen met anderen - de partijprogramma's lezen op de paragrafen die van belang zijn voor armoedebeleid. Dan gaat het

ook b.v. om werk, onderwijs en toegankelijkheid van voorzieningen. Deze programvergelijking is te gebruiken in debatten en in de media. Je kunt ook een 'diaconale meetlat' opstellen: een aantal principes en criteria waaraan je programma's toetst. Tenslotte kan het uitreiken van een prijs voor het meest diaconale partijprogramma een mooi middel zijn.

4. Publiciteit

Vergeet niet om breed bekendheid te geven aan je activiteiten, zowel vooraf als achteraf. Het gaat niet alleen om het beïnvloeden van de politiek, maar ook van de publieke opinie. Plaats aankondigingen en artikelen op de eigen website, facebookpagina en/of blad en bied het aan aan andere media in je stad of dorp. Denk ook aan de mogelijkheid om interviews met één of meer lijsttrekkers te houden en die te publiceren. Met een eenvoudige camera zijn tegenwoordig ook vrij makkelijk filmpjes te maken en op youtube te zetten. Dat kunnen b.v. gesprekken zijn met ervaringsdeskundigen die hun verhaal vertellen en wensen bij de politiek neerleggen.

Na de verkiezingen

5. Coalitieakkoord en collegevorming

Na de verkiezingen gaan partijen om tafel voor besprekingen over coalitieakkoord en collegevorming. Die collegeonderhandelingen vormen een volgende gelegenheid om schriftelijk of mondeling wensen kenbaar te maken voor de sociale paragrafen.

6. Uitnodigen voor gesprek

Zodra nieuwe gemeenteraadsleden en de nieuwe wethouder in functie zijn, kun je ze een felicitatiebrief (mail) sturen en ze daarbij uitnodigen voor een gesprek.

7. Contacten blijven onderhouden

Laat het proces niet stoppen kort na de verkiezingen, maar hou de contacten warm. Een geregeld contact en inspraak in b.v. commissievergaderingen blijven de moeite waard om de zaak van mensen aan de arme kant in de gemeente te bepleiten.

Inhoudelijke aandachtspunten

Voor welke inhoudelijke punten wil je de aandacht vragen? Laat je daarbij in de eerste plaats leiden door wat je in de eigen diaconale praktijk tegenkomt. De knelpunten die je zelf ervaart en die ervaringsdeskundigen aanreiken, kun je met de meeste overtuiging en onderbouwing naar voren brengen.

Maar wie een steuntje in de rug wil, kan ook gebruik maken van (enkele van de) onderstaande punten die anderen vaak tegenkomen. Kies uit deze punten wat past bij je gemeente en wat aansluit bij wat je in de eigen praktijk tegenkomt.

1. Armoedebudget

Vraag om een toereikend budget voor armoedebestrijding, wat meestal een pleidooi voor verhoging van het budget betekent. Het Rijk stelt ook extra middelen ter beschikking, bestemd voor bestrijding van armoede en schulden. Dring er op aan dat deze gelden niet in de algemene pot verdwijnen, maar ook daadwerkelijk voor het bestemde doel worden gebruikt.

2. Bejegening

Het verschilt sterk per gemeente, maar lang niet overal worden mensen aan de arme kant met de waardigheid en het respect behandeld, die je vanuit diaconale organisaties zou wensen. De toon is soms neerbuigend. Veel (uitvoering van) beleid is gebaseerd op wantrouwen in plaats van vertrouwen. Er is veel sprake van dwang en drang in plaats van motivatie en stimulering. Echte fraude moet natuurlijk worden aangepakt, maar er zijn ook kleine en onbedoelde overtredingen van regels - bijvoorbeeld vanwege onvoldoende kennis of door ingewikkeldheid van regelingen - die hard worden bestraft. Zelfredzaamheid staat tegenwoordig hoog in het vaandel, maar wordt overschat. Kwetsbare groepen hebben meer ondersteuning nodig. Bevrraag gemeentelijke politici op deze punten en pleit voor een (mede)menselijke maat, invoelendheid en een respectvolle benadering bij beleid en uitvoeringsrichtlijnen.

3. Inkomen

De hoogte van uitkeringen zijn bepaald door het Rijk. Maar er is plaatselijk nog wel aanvulling mogelijk. Punten om te bepleiten zijn:

- Korte wachttijden voor uitkeringen en aanvullende regelingen.
- Individuele Inkomenstoeslag eerder toekennen dan na 3 jaar op het minimum, en de groep rechthebbenden uitbreiden tot ieder met een inkomen van 120 of 125% van het voor hen geldende sociaal minimum.
- Budgetten voor participatie van kinderen (kindpakketten) volledig benutten en openstellen voor ieder met een inkomen van 120 of 125% van het voor hen geldende sociaal minimum.
- Zorgen dat mogelijkheden voor inkomensondersteuning ook bekend zijn en terechtkomen bij werkende armen.
- Toepassen van de kostendelersnorm zo beperkt houden als mogelijk is.
- Een goede collectieve zorgverzekering, met afdekking van het eigen risico. Deze verzekering openstellen voor mensen met een inkomen van 120 of 125% van het voor hen geldende sociaal minimum.
- Stapeling van kosten bij chronisch zieken en gehandicapten voorkomen en voor hen financiële tegemoetkomingen regelen.

4. Participatie

Het stimuleren van zoveel mogelijk deelname aan het maatschappelijk leven is een goed streven. Maar een eenzijdige nadruk op de kansen op de arbeidsmarkt is voor grote groepen niet productief. Mogelijke punten voor pleitbezorging:

- Ruimte voor bijverdienen naast de uitkering.
- Ruimte voor mensen die ideeën hebben om hun eigen reïntegratie vorm te geven. Niet afkappen maar stimuleren van eigen initiatieven.

- Waardering voor het ontplooiën van maatschappelijk nuttige activiteiten buiten de arbeidsmarkt. Ruimhartig beleid rond vrijwilligersvergoedingen.
- Werk maken van integratie van arbeidsgehandicapten en hen ondersteunen met professionele begeleiding.

5. Schulden

Problematische schulden vormen een sterk groeiend probleem. Gemeenten kunnen meer doen. Enkele aandachtspunten:

- Vroegsignalering en preventieve aanpak van schulden, door buurtteams, woningbouwcorporaties, etc.
- Drempels voor het vinden van schuldhelp zoveel mogelijk verlagen en wachttijden voor deze hulp bekorten.
- Eerder en meer gebruik maken van de wettelijke schuldsanering (WSNP).
- De mogelijkheden onderzoeken van het opkopen van schulden door gemeenten, zodat schuldenaars één adres hebben voor (gereduceerde) aflossing, zonder woekerrente.

6. Regelgeving

Ingewikkelde regelgeving en formulieren blijven grote struikelblokken voor mensen in armoede. Pleit voor:

- Zo eenvoudig mogelijke regelgeving.
- Zo goed mogelijke bekendmaking van de ondersteuning die geboden wordt.
- Eenvoudige en begrijpelijke formulieren.
- Naast digitale formulieren en procedures ook de mogelijkheid bieden om mondeling of schriftelijk te reageren; juist kwetsbare groepen zijn niet altijd digitaal vaardig.
- Het aanbieden van hulp bij het realiseren van rechten en plichten.
- Regelgeving en uitvoering tot stand laten komen in overleg met ervaringsdeskundigen.

Extra tips

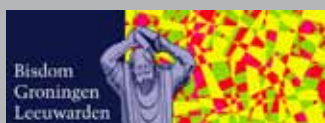
- Zoek brede samenwerking, ook met kerken en organisaties waarmee je anders niet vaak samenwerkt.
- Doe niet alles, en doe niet alles zelf. Maak keuzes en schakel waar mogelijk leden van de eigen kerk in, of mensen uit je netwerk en van verwante organisaties. Neem voorgangers ook mee in het proces.
- Lees je vooraf goed in. Zoek cijfers over armoede in je eigen gemeente en lees de beleidsnota die gemeenten iedere vier jaar over het armoedebelief moeten maken. Deze rapporten zijn vrijwel altijd op de gemeentelijke website te vinden.
- Denk niet te snel dat (kandidaat) gemeenteraadsleden meer van armoede(beleid) weten. Sommige zijn hierin niet goed ingevoerd. Zij zijn blij met kennis en ervaring vanuit kerken en andere maatschappelijke organisaties.
- Geef politici niet te gemakkelijk de kans zich te verschuilen achter landelijk beleid. Vraag creativiteit, flexibiliteit en grenzen opzoeken. En vraag hen knelpunten aan te kaarten bij de landelijke politiek.
- Invloed uitoefenen op het tot stand komen van de verkiezingsprogramma's is voor de verkiezingen van 2018 een gepasseerd station. Bedenk nu alvast dat dit voor de volgende verkiezingen wel kan, vanaf begin 2021. Nu investeren in contacten en naamsbekendheid is daarvoor een goede voorbereiding.

Wij wensen u heel veel succes met de activiteiten en wij horen graag uw ervaringen terug!

Contact

info@knooppuntkerkenenarmoede.nl
www.knooppuntkerkenenarmoede.nl

Knooppunt
Kerken en
Armoede

Knooppunt

Kerken en

Armoede

info@knooppuntkerkenenarmoede.nl
www.knooppuntkerkenenarmoede.nl